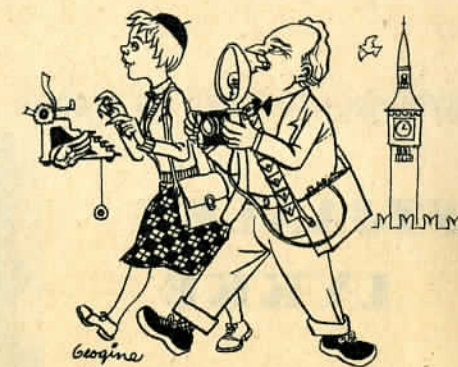

TRE TIMER FRA RAADHUSPLADSEN I.

DRAGØR

I havnen ligger hverdagslige fiskekuttere og flotte lystyachter side om side. Paa solrige dage støvner de ud og hvidspætter det blaa sund

WESTRE BOULEVARD i København skal udvides og have navneforandring. Dragespringvandet skal flyttes. — Der maales og beregnes — der diskuteres og drikkes øl — det gaar med lodder og trisser. Det tager sin tid dette her set med uøvede øjne, og det trækker tilskuere. Mange tilskuere. Klokkeren er 1 om eftermiddagen.

Alting tager sin tid.

Pludselig slaar en haard og knaldende lyd ned over husene paa pladsen. Uvilkaarligt kigger man i vejret, selv om man godt ved, hvad det er.

En jetjager, som man ikke naar at se.

Ogsaa den tager sin tid — men det er ikke lang tid. Det er ikke sindighed, der raader deroppe. Saa er det hyggeligere at kigge paa arbejderne hernede i mylderet. Det giver ro i sindet og lyst til at smaafilosofere.

Om tid.

Om hvor længe de for eksempel kan være om det der med springvandet!

Tankerne kredser om kontrasten mellem jetjageren og livet paa jorden. Arbejderne — kontorfolkene, der haster forbi — husmødrene ... Cyklerne — sporvognene — bilerne ...

Klokkeren 4 er det fyraften. For en uindviet staar springvandet stadig urokket paa sin plads. Hvor er jetjageren mon nu?

3 timer — 3000 km. I Bagdad altsaa. Maaske var retningen en helt anden, men Bagdad er saa spændende — saa mystisk. Et eventyr fra 1001 nat.

Et almindeligt menneske, der tager rutemaskinen og er large med hensyn til ventetiden ved Dagmarhus og i Kastrop, naar til Paris paa de samme 3 timer.

Han kan ogsaa tage lyntoget, saa naar han til Odense.

Eller bilen og komme til Nakskov. Cyklen bringer ham f. eks. til Holbæk.

Apostlenes heste til Dragør.

Skal vi starte og tage turen i omvendt orden: Først gaa en tur til Dragør!

Et kolonihavehus paa stykker er Dragør-lodsens vagttaarn ...

Der sidder en gammel fisker nede ved havnen. Han ryger paa sin snadde og kigger dovent ud over den firkantede plads, hvor garnene hænger til tørre i eftermiddagssolen. De barkedede i gaar — den brune vædske staar kold i det store kobberkar.

En del af garnene er færdige og vifter mørkebrune og garvede i den lette brise. Andre er kun lysebrune og maa i karret igen en af dagene.

Vi kommer i snak om spadsereturen ud ad den flade Amagerlandevej. Han spørger mig, hvad jeg synes om udsigten fra bakken?

— Bakken! Har Amager nogen bakke?

— Ja, lige efter Store Magleby; saa De den ikke? Vi fik den, da vejarbejderne i sin tid væltede et læs slagter og ikke fik dem ordentligt jævnet ud, før de makadamiserede vejbanen ...

Gamle Jan er en lun gammel fyr, hyggelig og snakkesalig. Vi har det dejligt der paa bænken. Han kan sit slægtsregister paa fingrene, og han ved at fortælle. Om tipoldefaderen, der var velhavende fiskeskipper i Dragør i syttenhundrede-et-eller-andet, og om tidligere forfædre, der boede der endnu før og var fiskere — dengang da sildestimerne stod saa tæt i Sundet, at et

spyd blev staaende oprejst, hvis man stak det ned i den sprælende, blinkende masse. — Jo'e, dengang var der noget ved det — i dag: Ptøj!

Jan hvisler en lang, brun spytklat efter en flok gæs, der skræpper op ovre i retning af Dragørfortet. En lille flok, der overlevede juleslagtingen.

Dengang i syttenhundrede-et-eller-andet, eller for at være mere nøjagtig i midten af det attende aarhundrede, var Dragør Danmarks næststørste søfartsby — Marstal var den største — saa det er ikke underligt, at en efterkommer af hine tiders store er utilfreds med forholdene i den lille fiskerby i dag.

Ja, man kan vel knap nok kalde den fiskerby mere. Den er inde i en rivende udvikling — en udvikling til noget helt andet.

Til en forstad til København sandsynligvis.

Naar man forlader den egentlige bykerne af gamle fisker- og lodshuse og kigger paa den ny bebyggelse, som rejser sig i byens udkant — i tilbørlig afstand fra havnen og alt det gamle, aner man denne udviklings karakter. Her er en højhusbebyggelse planlagt og godt i gang; naar den er færdig til indflytning, vil indbyggerantallet i Dragør fordobles; stige fra 3500 til 7000.

Hvad skal alle disse mennesker tage sig til? Hvad skal de leve af?

Ikke af søen, det er umuligt. Heller ikke af industri, her er nemlig ingen.

Man regner med, at det bliver udflyttere fra København. Ho-

Slægt og venner, børn og børnebørn pryder fru Theis Petersens vægge: Dronn. Viktoria og prinsgemal paa kaminhylden er af fineste porcelæn

vedstaden har hidtil skubbet sine indbyggere mod nord og syd-vest, længere og længere væk, men stadig med arbejde i byen, nu kan den her, kun en halv snes km mod syd, finde et nyt, dejligt omraade med baade frisk luft og frisk vand og med fin forbindelse til centrum. Busserne gaar direkte fra Dragør helt ind til Raadhuspladsen, og der er mange af dem dagen igennem.

Man paastaar i Dragør, at forbausende mange københavnere ikke aner byens eksistens. Det bør de ikke lade sidde paa sig, en søndagstur derud er umagen værd. Og provinsboere, der kommer paa københavnerbesøg, bør ogsaa unde sig fornøjelsen.

Eller rettere oplevelsen. I eet nu er man skruet aarhundreder tilbage i tiden. Man gaar paa toppede brosten igennem et utal af korte og krogede gyder og smaastræder; af og til har man paa fornemmelsen, at man godt kunne fare vild. Nysgerrigt forsøger man at kigge ind bag grønne plankeværker, som skærmer hvert eneste af de smaa enfamiliehuse. Derinde har beboerne deres stump have eller gaardsplads med gamle træer og masser af buske og blomster. Der hygger de sig, og der har de det helt for sig selv — ugenert af baade naboer og genboer.

Hvordan man saa ellers har opnaaet dette, for husene ligger

ganske tæt side om side. Maaske skyldes det den maade, hvorpaa de ligger gavlvendte og forskudte i forhold til hinanden og til gaden.

My house is my castle!

Men kig alligevel. Diskret. Det lønner sig. Pludselig faar man øje paa en gammel halvdør, der er udskåret og tilpasset sin karm engang i 16-1700 tallet, eller en smuk rokokodør med tykmavede fyldinger — i brug den dag i dag med træsko eller en mælkeflaske staaende udenfor i krogen.

Kig ogsaa paa gadenavnene. Wismarstræde, Lybækstræde, von Ostensgade — ikke sandt, nu husker man historietimerne i skolen!

Kong Abel gav hansestæderne ret til at fiske i Øresund og privilegier med hensyn til nedsaltning og handel paa stranden ved Drogdens Øre. Handelen blomstrede livligst paa Valdemar Atterdags tid og blev til store markeder, der taaler sammenligning med det berømte skaanemarked i Falsterbo. Fremmede tunge-maal summede paa stranden, fremmed mand satte spor i befolkningen. Man skal spidse øre, hvis man vil forstaa hvert ord af det, en dragørbo beretter.

Dragør var Danmarks første frihavn, og Dragør har tændt det første danske fyr. Hver eneste nat og hver eneste taagefyldt aften steg flammerne højt fra baalet paa blushøjen, som endnu ligger inde i anlægget herude.

Og Dragør har sendt sine sønner ud. Baade dem, der for paa varmen og stadig vendte tilbage, og dem, der bosatte sig i det

Dragør er fiskernes by og lodsernes by. Og fra gammel tid er det ogsaa plankeværkerens by; lykkes det at faa et kig indenfor kan man godt faa øje paa en gammel halvdør fra 1700tallet eller en smuk rokokodør med tykmavede fyldinger. — Men det er ogsaa gæssenes by — det passer dem ikke altid selv at finde hjem ...

Tre timer fra Raadhuspladsen

(Fortsat fra side 19)

Det gik saadan til:

Da kongeskibet var lodset igennem Kieler-kanalen af tysk lods, som skal lodse her, standsede man op. Kaptajnen sendte bud ned i salonen til kongen, som var gaaet af broen under sejladsen igennem kanalen, og spurgte: — Hvad nu, Deres Majestæt; fortsætter vi, eller...?

— Send den fremmede lods hjem. Vi ankrer op og telegraferer til Dragør, lød svaret.

Telegrammet blev afsendt, den danske lods blev fløjet fra Kastrup til Hamburg, kørt i bil fra Hamburg til Holtenau og derefter sejlet ud til kongeskibet.

Saa lettede man anker og sejlede videre nordpaa. Lidt forsinket, men med de rigtige folk om bord.

Helt nede ved vandkanten i Dragør ligger et hus, som man kalder kridthuset. Det er bygget af en mand fra Stevns. Han blev indfanget af livet i den lille by og af en af dens søde piger, men han maatte have sten til sit hus fra hjemegnen, fra Stevns kridtklinter. Manden hed Theis Petersen, og han blev saa vaskeægte en dragørskipper, som en fremmed nu kan blive. Pigen hed Hanne.

Selv om Hanne Theis Petersen i dag er over 100 aar, bor hun stadig i kridthuset sammen med sin datter. Hun fortæller om brylluppet med Theis, at det foregik som alle dragør-bryllupper foregik dengang: Vielse i kirken, hjem at se paa gaverne og saa en tur rundt om hele byen i spidsen for brudedefølget. Der var et hornorkester, som spillede, og hver eneste gæst fulgte med — gammel og ung, hvad enten vejret var fint eller forrygende daarligt...

— Godt, at de gamle dragter kunne taale det, ler fru Theis Petersen og viser sin brudedragt frem. Nederdelen er af svært, sort klæde og livet af tungt, skinnende sort atlask. Hun har ogsaa i sin skuffe det sorte silketørklæde med kulørte broderier, barcelonatørklædet, som hørte til dragten, og de smukke forgyldte sølvmaljer, som holdt kjole og forklæde paa plads.

— Der var stil over de gamle folkedragter, og det var kram. De kunne taale noget, siger hun.

Saa smiler hun og vender sig igen om imod vinduet, hvor hun helst sidder. Her naar solen hende, og herfra følger hun livet i den lille by.

Børnene, der leger. De voksne, der haster forbi. Og gæssene, der snadrer.

Alt sammen akkurat som i hendes unge dage!